

Fra: Øyvind Mjønerud <oyvind@karstensen.no>
Sendt: 31. august 2023 21:15
Til: Postmottak NFD
Kopi: silje@marohavbruk.no; Elin Tveit Sveen; E. Karstensen Fiskeoppdrett
Emne: Innspel til Fiskeridep. saksnummer 23/4428

Hei

Viser til saksnummer 23/4428 og ønsker komme med følgende innspill som vi også presenterte under innspelsmøte i Trondheim:

Marø Havbruk og E. Karstensen Fiskeoppdrett jobber målretta med optimalisering og opprettholdelse av god fiskevelferd kontinuerlig. Vi drifter lokalitene våre rundt Florø i Vestland, og er to mindre familieeigde oppdrettsselskap, som drifter i samdrift. Regelverket tilknytta lakselus i vårt røde område i PO4 er strengt og krevande; fra uke 13 til 39 skal det være i snitt mindre enn 0,1 kjønnsmoden holus lus per fisk, (så fra slutten av mars og ut september), resterende del av året ligger det på 0,5 kjønnsmoden holus per fisk for å kunne komme under unntaksregelen.

I snitt har vi kun ca 1 avlusing per fisk, fra vi sjøsetter smolten til vi slakter fisken. Thermolicer og andre ikkje medikamentelle behandlinger er ikkje vårt primære verktøy, men utgjør en viktig beredskap, i de tilfeller der forebyggende metoder ikkje er nok. I 2022 hadde vi 6,8% utgang, som vi syns er for mykje. Vi har som mål å komme under 5%. Men av dette så hadde 96% av all dødfisken **ikkje** vært gjennom en lusebehandling, og kun en liten del av de siste 4% kan knyttes til behandlingsdødelighet.

Våre utfordringer er i større del knytta til sårutfordringer fra agens i enkelte tider på året, der kategorisering viser at 2 av 3 fisk som dør, har dødd som følge av sår, på tross av svært lite håndtering. Dødelighet per generasjon er ikke et godt mål, ettersom det ikke skiller på hvor stor del av produksjonen som skjer i sjø. Månedlig overlevelse kan være et bedre mål.

Vi syns det er viktig med en ordning som gir skjerming fra nedtrekk for de som har lave lusetall. Det er lagt inn forslag om maks 2 ikke medikamentelle behandlinger iløpet av en toårsperiode, som gjør at de fleste gir opp lave lusetall, og vi er redd dette kan føre til hardere behandling av fisken som igjen gir utslag i avvikende fiskevelferd. Vi syns det blir feil å sette krav til maks antall lusebehandlinger. Mange skånsomme behandlinger kan gi bedre fiskevelferd enn få harde behandlinger. Det er også feil å stimulere til at hele anlegget må avluses. Viktig å legge tilrette for at kun de merdene som har behov for behandling blir behandlet.

Stor andel av fiskevelferdsutfordringene i næringa blir forklart med lusebehandlinger, vår erfaring er at utfordringene er langt meir sammensatt, og vi frykter at regelverket ikkje ser heilheten og at krav som settes er feilslåtte, som igjen resulterer i dårligere fiskevelferd (for eksempel forslaget om desinfeksjon av alt inntaksvann i gjennomstrømsanlegg i ferskvannsfase, som vil hindre den naturlige robustheten som villaks tilegner seg før den vandrer ut i havet). Vi mener det er viktig med en heilhetlig lovgiving, der alle faktorer er hensyntatt.

Marø Havbruk og E.Karstensen Fiskeoppdrett har brukt rensefisk for å forebygge mot lakselus sidan 90-tallet og har etter kvart mykje erfaring med bruk av dei ulike artane.

Det er viktig og forvalte og forstå at dei ulike artane som i dag går under betegnelsen rensefisk er ulike artar med ulike behov, ulik levealder og ulik oppførsel.

Marø Havbruk og E.Karstensen Fiskeoppdrett har ei målsetting om å kun bruke oppdretta berggylt der ein får vaksinert fisk med helseattest. Berggylt er den rensefisken vi har aller best erfaring med og vil spesielt nemne:

1. Levealderen er opp til 16 år mens grøngylt som vi også bruker blir 3-4 år. Dette meiner vi er årsak til at dødligheten på villfanga grøngylt er høgare enn på berggylt fordi mangen av individa som blir fiska vill med dei minstemåla leppefiskeren må følge betyr at grøngylta som vi får levert har nådd ein naturleg levealder.
2. Berggylta et ikkje foret som laksen får som er ein utfordring ved bruk av rognkjeks. Berggylta er den største rensefisken og treng naturleg meir mat enn eks. bergnebb som er minst er derfor ein svært effektiv lusespiser. Vi tilleggs-forer rensefisken med spesialtilpassa fiskefor beregna for rensefisk slik at all rensefisk har tilgang på dette når det ikkje er lus på laksen.
3. Berggylta kan bli opp til 38 cm når den blir gammal og vi prioriterer den største rensefisken til den største laksen for å unngå at laksen skal ved behov for svelting eller anna stopp i foring kan ete av rensefisken. Bergnebb og liten grøngylt prioriterer vi til den minste laksen som eks. ny smolt.
4. Vi fisker ut rensefisken med leppefisk teiner når laks vert slakta ut og denne blir deretter flytta til anna merd på samme lokalitet eller flytta over på ny lokalitet etter helsesjekk av vetrinær. Her bruker vi erfarne leppefiskere som stiller med teiner og båter med tanker som gjer til at flytting av rensefisken blir skånsom.
5. Berggylta er robust og tåler godt handtering og gjennom kameraovervaking har vi observert at den beiter lus gjennom heile vinteren skjølv om det er kaldere i sjøen. Bergnebb ser vi mindre aktivitet på i den kalde årstida.
6. Tilgangen på oppdretta berggylt har begynt og auke men det er ein krevande fisk og produsere så viktig gjennom både FOU arbeid og regelverk og hjelpe til å få auka denne produksjonen. Vi har i dag kun oppdretta berggylt på ein lokalitet men pga mangel på kapasitet er vi avhengig av å kunne ha tilgang på villfanga rensefisk på dei andre lokalitetane.
7. Leppefisk og luselaser i kombinasjon i merdane våras meiner vi er den beste måten vi kan klare og produsere laks uten kjønnsmodne lus/svært lave lusetall gjennom året. Gjennom vinterhalvåret der rensefisken er mindre aktiv pga lave sjøtemperaturer er laserane effektiv på å halde lusenivået lavt. Men laseren er ikkje effektive nok når temperaturen er høg og lakselusa har ein rask tilveskt og stort smittepotensial, då er det rensefisken som blir den mest effektive.
8. Det har blitt etterlyst dokumentasjon på at rensefisk faktisk har effekt på fjerning av lakselus. Vi har data som visar svært god effekt av berggylt, grøngylt og bergnebb. Det at vi har nådd kriteriene for å [sleppe nedtrekk](#) gjennom unntaksregelen med svært få behandlingar, skyldast god røkting av leppefisken og bruk av laserteknologi.

Det er bra med offensive mål om god fiskevelferd og lav dødlighet. Målene nås best gjennom å stimulere til fordeler for de som oppnår målene. Ikke gjennom nedtrekk. Det kan forsterke problemene.

Med vennlig hilsen

Elin Tveit Sveen, Øyvind Mjønerud og Silje Sveen

Marø Havbruk AS

E. Karstensen Fiskeoppdrett AS

Tlf: 40 40 81 42

